

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 350/08-71

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. septembra 2010 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka a sudcov Marianny Mochnáčovej a Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti S., a. s., P., zastúpenej Advokátskou kanceláriou B., s. r. o., N., konajúcou prostredníctvom advokáta JUDr. J. B., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9 Co 218/07 zo 4. marca 2008 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo spoločnosti S., a. s., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9 Co 218/07 zo 4. marca 2008 porušené neboli.

Odôvodnenie:

I.

1. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) I. ÚS 350/08-31 z 30. októbra 2008 bola na ďalšie konanie prijatá sťažnosť spoločnosti S., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 218/07 zo 4. marca 2008 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľka sa žalobou na Okresnom súde Piešťany (ďalej len „okresný súd“) domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ako aj ich vypratania. Sťažovateľka podala žalobu v dôsledku skutočnosti, že z pozície predávajúceho odstúpila podľa § 48 ods. 1 v spojení s § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka od kúpnej zmluvy uzavretej s kupujúcim, ktorý podľa jej tvrdení nezaplatil riadne kúpnu cenu, a to ani na základe jej dodatočnej výzvy. Skutočnosti predchádzajúce súdnemu konaniu sťažovateľka zhrnula takto:

«Sťažovateľ ako predávajúci uzavrel dňa 7. 8. 1997 so spoločnosťou M., spol. s r. o., v tom čase so sídlom B., IČO: ... ako kupujúcim (ďalej len „Kupujúci I.“) kúpnu zmluvu o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľným veciam nachádzajúcim sa v Piešťanoch (ďalej len „Kúpna zmluva I.“).

V Kúpnej zmluve I. sa Sťažovateľ a Kupujúci I. dohodli na postupnom splácaní celkovej kúpnej ceny 5.000.000,- Sk, a to tak, že Kupujúci I. zaplatí Sťažovateľovi peňažnú čiastku 2.000.000,- Sk pred podpísaním Kúpnej zmluvy I. a zvyšok (3.000.000,- Sk) sa Kupujúci I. zaviazal zaplatiť v 3 splátkach: do 15. 12. 1997 sumu 1.000.000,- Sk, do 15. 4. 1998 sumu 1.000.000,- Sk a do 15. 8. 1998 taktiež sumu 1.000.000,- Sk. Rozhodnutie

Okresného úradu v Piešťanoch č. V 2357/97 o povolení vkladu vlastníckeho práva k Nehnutelnostiam v prospech Kupujúceho I. nadobudlo právoplatnosť dňa 10. 9. 1997.

Kupujúci I. neskôr previedol Nehnutelnosti kúpnu zmluvou uzavretou dňa 27. 10. 1998 na spoločnosť P., a. s., v tom čase so sídlom B., IČO: ... (ďalej len „Kupujúci II.“) (ďalej len „Kúpna zmluva II.“), aby sa vyhol svojej povinnosti zaplatiť Sťažovateľovi dohodnutú kúpnu cenu za Nehnutelnosti. Okresný úrad v Piešťanoch povolil vklad vlastníckeho práva k Nehnutelnostiam v prospech Kupujúceho II. pod č. V ...

Kupujúci I. zaplatil Sťažovateľovi riadne a včas (do 15. 12. 1997) iba prvú dohodnutú splátku 1.000.000,- Sk. Listom zo dňa 5. 8. 1999 pod č. ... Sťažovateľ vyzval Kupujúceho I. na splnenie dlhu z Kúpnej zmluvy I. spočívajúceho v nezaplatenom zvyšku kúpnej ceny v sume 2.000.000,- Sk. Sťažovateľ poskytol Kupujúcemu I. lehotu 10 dní na splnenie dlhu pod hrozbou odstúpenia od Kúpnej zmluvy I., Kupujúci I. poskytnutú lehotu nerešpektoval, zo svojho dlhu splnil len 200.000,- Sk a preto Sťažovateľ využil svoje právo podľa § 48 ods. 1 v spojení s § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka a odoslal Kupujúcemu I. list č. 2035/99 datovaný dňa 8. 9. 1999, ktorého obsahom bol jednostranný právny úkon Sťažovateľa smerujúci k odstúpeniu od Kúpnej zmluvy I.

Sťažovateľ obdržal od Kupujúceho I. písomné oznámenie datované dňa 27.9.1999, v ktorom Kupujúci I. oznamuje, že pokladá svoj záväzok voči Sťažovateľovi za vysporiadaný, a to z toho dôvodu, že dňa 24. 9. 1999 spoločnosť M., s. r. o. zaplatila Sťažovateľovi sumu 1.800.000,- Sk. Táto suma sa svojou hodnotou zhodovala s hodnotou nedoplatku na kúpnej cene, ktorý Sťažovateľovi dlhoval Kupujúci I.»

3. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 11 C 145/99 zo 16. apríla 2002 žalobu zamietol z dôvodu, že odstúpenie od zmluvy sa nemôže negatívne dotknúť subjektov, ktoré neboli jej účastníkmi, a pred ochranou práv sťažovateľky uprednostnil potrebu ochrany práv dobromyseľného nadobúdateľa nehnuteľností (kupujúceho II). Na odvolanie sťažovateľky krajský súd uznesením sp. zn. 9 Co 292/02 z 22. októbra 2002 rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie s tým, že prvostupňový súd sa nedostatočne vysporiadal s otázkou, či došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy (pretože nie je jasné, kto za kupujúceho I prevzal zásielku obsahujúcu odstupujúci prejav vôle), a ak áno, či sa tak stalo v premlčacej dobe.

4. V ďalšom konaní sťažovateľka rozšírila žalobu aj na nového vlastníka nehnuteľností, ktorý tieto nadobudol v roku 2002. Riadiac sa právnym názorom krajského súdu sťažovateľka predložila okresnému súdu návrhy na doplnenie dokazovania v súvislosti s preukázaním, že odstupujúci prejav vôle bol kupujúcemu I doručený (znalecké dokazovanie z odboru písmaoznactva na preukázanie totožnosti podpisu na doručení, výsluch konateľky kupujúceho I, výsluch generálneho riaditeľa sťažovateľky, zisťovanie na S., a. s.). Okresný súd vykonal zisťovanie na S., a. s. a predvolal na pojednávanie 15. marca 2007 konateľku kupujúceho I, pričom predvolanie jej doručené nebolo a súdu sa nepodarilo zistiť výsledok doručovania. V ten istý deň okresný súd žalobu rozsudkom zamietol a uviedol, že: *„... žalobca si nesplnil povinnosť predložiť jediný dôkaz preukazujúci účinné a platné doručenie odstúpenia od zmluvy, pričom bolo potrebné predložiť originály kľúčových listinných dôkazov a navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno, keď nepredložil originály doručeníek, aby sa súd mohol zaoberať na to nadväzujúcou otázkou, či pani O. v období doručovania túto zásielku prevzala a či na návratke doručeníky je jej vlastnoručný podpis“*. Okresný súd ďalej zaujal stanovisko, že netrval na výsluchu Ing. D. O. (konateľky kupujúceho I), pretože *„navrhovateľ nepredložil originály doručeníek, ktoré bolo potrebné porovnať, resp. porovnať na nich podpisy, aby sa tak mohla pani Ing. O. vyjadriť k pravosti jej podpisu“*. Okresný súd uzavrel, že *„prostredníctvom dokazovania sa nepodarilo zistiť, či naozaj došlo k doručeniu tohto odstúpenia a ďalšie dokazovanie by prispelo k zbytočným prieťahom v konaní“*.

5. Na odvolanie sťažovateľky o veci rozhodoval krajský súd, ktorý rozsudkom napadnutým v tomto konaní na ústavnom súde rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdil. Z opatrnosti podala sťažovateľka proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu dovolanie, ktorého prípustnosť založila na § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), teda na tvrdenom odňatí možnosti konať pred súdom, keďže napriek jej vôli *„dokázať v konaní účinnosť odstúpenia od Kúpnej zmluvy I., súdy jej unesenie dôkazného bremena odmietnutím vykonania navrhovaných dôkazov odopreli“*. Po podaní sťažnosti sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu informovala ústavný súd, že Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 5 Cdo 130/08 zo 4. augusta 2008 jej

dovolanie odmietol. Sťažovateľka využila aj možnosť podať generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky podnet na podanie mimoriadneho dovolania, ktorý však bol odložený.

6. Na preukázanie zásahu do označených práv sťažovateľka uviedla:

(i) *„Postup okresného súdu a krajského súdu bol neústavný, pretože si vytvorili nezákonnú klasifikáciu dôkazov a ústavne nekonformným spôsobom interpretovali § 120 ods. 1 O. s. p. a účinky tejto interpretácie zasiahli do jej práv.“* V tomto smere sťažovateľka vytýka všeobecným súdom, že odmietli jej návrhy na doplnenie dokazovania a následne konštatovali neunesenie jej dôkazného bremena.

(ii) *„Všeobecné súdy zredukovali otázku odstúpenia od Kúpnej zmluvy I. na skúmanie podpisov na fotokópiách doručeníek predložených zo strany Sťažovateľa a tým vyňali otázky doručovania prejavu vôle Sťažovateľa o odstúpení od Kúpnej zmluvy I. spod režimu občianskeho hmotného práva a podradili ich pod režim občianskeho procesného práva.“* Sťažovateľka poukazuje na to, že podľa § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka je odstúpenie od zmluvy ako jednostranný právny úkon účinný, keď dôjde do dispozičnej sféry adresáta, teda keď tento mal možnosť sa s ním oboznámiť, pričom v prípade právnických osôb sa musí dostať do dispozičnej sféry jej štatutárnych orgánov. Ďalej tvrdí, že keďže objektívne neboli k dispozícii originály doručeníek (tvrdiac, že boli neznámou osobou v neznámom čase odcudzené), súdy mali na preukázanie účinkov odstúpenia od zmluvy vykonať ňou navrhované dokazovanie výsluchom svedkov a takto vykonané dokazovanie následne vyhodnotiť.

(iii) *„Všeobecné súdy aplikovali Občiansky súdny poriadok svojvoľne, keď v neprospech Sťažovateľa neprípustne zúžili zákonný rozsah okruhu možných dôkazných prostriedkov, čím zásadným spôsobom popreli účel a význam §125 O. s. p.“* V rámci tejto časti sťažnostnej argumentácie sťažovateľka tvrdí, že všeobecné súdy autoritatívne a svojvoľne zúžili diapazón dôkazných prostriedkov, ktoré mala v zmysle Občianskeho súdneho poriadku k dispozícii, a rozhodli sa, že vyhodnotia len tie dôkazy, ktoré ony samy považovali za kľúčové, kým ostatné označili za nadbytočné a spôsobujúce prieťahy v konaní.

(iv) „Všeobecné súdy v namietanom súdnom konaní nezabezpečili v zákonom požadovanej kvalite procesné záruky ochrany základného práva na súdnu ochranu a základného práva na spravodlivé súdne konanie, najmä princíp právnej istoty, princíp nestrannosti a objektivity postupu konajúceho súdu a princíp rovnosti zbraní.“ Nad rámec uvedeného sťažovateľka vytýka krajskému súdu, že v zrušujúcom uznesení z 22. októbra 2002 umelo vytvoril z medzi účastníkmi konania nespornej okolnosti spornú okolnosť, vyslovil svoj právny názor, kam sa má dokazovanie uberať, čím súčasne nezákonne poskytol právnu radu účastníkom konania na žalovanej strane. Následne však sťažovateľke, ktorá chcela preukázať ňou tvrdené skutočnosti, nebolo toto súdmi umožnené, z čoho sťažovateľka vyvodzuje, že bol porušený princíp nestrannosti súdu. Tvrdí, že ak súdy označili platnosť odstúpenia od zmluvy za spornú otázku (hoci to podľa nej nebola pravda), mali jej vytvoriť reálnu, nielen akademickú a formálnu možnosť túto tvrdenú skutkovú okolnosť preukázať.

7. V petite sťažnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vyslovil, že jej označené práva porušené boli, a aby zrušil rozsudok krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Žiada priznať aj primerané finančné zadost'učinenie (1 000 000 Sk) a náhradu trov konania.

II.

8. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval krajský súd, aby sa vyjadril k prijatej sťažnosti a ku vhodnosti ústneho pojednávania. Predsedníčka krajského súdu vo vyjadrení z 8. decembra 2008 po rekapitulácii dôvodov sťažnosti a priebehu konania pred všeobecnými súdmi uviedla, že sťažnosť nepovažuje za dôvodnú. K podstatným sťažnostným námietkam uviedla: „Skutočnosť, či odstúpenie od zmluvy bolo doručené odporcovi v I. rade sa v konaní stalo sporným... a išlo o otázku, ktorá musela byť vyriešená, pretože len v prípade, ak odstúpenie od zmluvy došlo do dispozičnej sféry odporcu v I. rade nadobudlo účinnosť. Účastníci konania boli poučení podľa § 120 ods. 1 O. s. p., navrhovateľ nepreukázal dôkaz, ktorým by presvedčil súd o tom, že odstúpenie od zmluvy doručil odporcovi v I. rade. Išlo o dôkaz, ktorý mohol predložiť len navrhovateľ, pretože dôkaz o opaku (nedoručenie odstúpenia od zmluvy) nemohol predložiť odporca.

Nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom (výsluchy navrhovaných svedkov) nie je postupom, ktorým by súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom. Z obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nevyplýva pre všeobecné súdy ústavná povinnosť vykonať všetky dôkazy, ktoré označil účastník konania (I. ÚS 75/96). Preto nepovažujeme sťažnosť za dôvodnú, nesúhlasíme s porušením práva na súdnu ochranu a návrh na finančné odškodnenie je neodôvodnený čo do základu a čo do výšky, preto ho navrhujeme zamietnuť.“

Súčasne uviedla, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania.

9. Pred rozhodnutím o sťažnosti ústavný súd túto zaslal na vyjadrenie aj aktuálnemu vlastníkovi predmetných nehnuteľností spoločnosti J., a. s., B. (žalovanému vo 4. rade v súdnom konaní). Tento vo vyjadrení z 11. marca 2009 uviedol, že sťažnosť nepovažuje za dôvodnú, a navrhol, aby ju ústavný súd zamietol ako zjavne neopodstatnenú. Taktiež sa podrobne vyjadril k jednotlivým sťažnostným dôvodom a konštatoval absenciu ústavnoprávnej relevancie sťažnosti.

10. Keďže na výzvu ústavného súdu aj sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu listom z 28. januára 2009 oznámila, že netrvá na ústnom pojednávaní, a ústavný súd dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, boli splnené podmienky na upustenie od ústneho pojednávania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a sťažnosť bola prerokovaná na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu.

11. Po podrobnom posúdení sťažnosti, rozsudku krajského súdu, obsahu vyžiadaného súdneho spisu a vyjadrení k sťažnosti dospel ústavný súd na neverejnom zasadnutí senátu k záveru, že sťažnosť nie je dôvodná.

III.

12. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Je teda garantom ústavnosti a súdnym orgánom, ktorý je povinný chrániť dodržiavanie a rešpektovanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci vrátane všeobecných súdov. Dodržiavanie ústavy orgánmi verejnej moci však nemožno vzťahovať len na strohé rešpektovanie jej jednotlivých článkov. Generálna interpretačná a realizačná klauzula ustanovuje, že výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy). Výklad každej právnej normy (právneho predpisu) musí byť konformný s ústavou ako základným zákonom štátu s najvyššou právnou silou. V prípade, že vec pripúšťa rôzny výklad, orgán aplikujúci právo je v konkrétnej veci povinný uprednostniť ústavne konformný výklad.

13. Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Analogický obsah práva na súdnu ochranu ustanovuje aj čl. 36 ods. 1 listiny.

Okrem porušenia ústavného práva na súdnu ochranu sťažovateľka namieta aj porušenia svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v zmysle ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

15. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

16. Podstata sťažnostných námietok sťažovateľky vo vzťahu k rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu spočíva v tvrdeniach, že konajúce všeobecné súdy ústavne nekonformne vykladali a aplikovali ustanovenie § 120 ods. 1 OSP, keď nevykonali sťažovateľkou navrhované dôkazy (ktoré boli podľa jej názoru spôsobilé privodiť jej úspech v spore o určenie vlastníckeho práva a vypratanie nehnuteľností) a bez

ich vykonania a následného vyhodnotenia konštatovali neunesenie jej dôkazného bremena. Od toho sa odvíja v podstate celá sťažnostná argumentácia, ktorú sťažovateľka následne precizuje poukazom na neprípustnú redukciu okruhu možných dôkazov smerujúcich k preukázaniu účinkov odstúpenia od zmluvy a porušenie procesných záruk spravodlivého procesu.

17. Pre účely posúdenia ústavno-právnej intenzity sťažnostných námietok sa ústavný súd oboznámil s konaním a rozhodnutiami všeobecných súdov. Okresný súd v rozsudku, ktorým žalobu zamietol, v relevantnej časti odôvodnenia uviedol:

„Odporcovia v konaní namietali platnosť odstúpenia navrhovateľa od kúpnej zmluvy dôvodiac, že písomná zásielka bola v rozhodnom čase evidentne zasielaná na adresu, ktorá nekorešpondovala v oficiálnej adrese sídla spoločnosti odporcu I. a za účelom odstránenia akýchkoľvek možných rozporov a nezrovnalostí vo veci doručovania tohto odstúpenia trvali na tom, aby navrhovateľ predložil originály doručeníek za účelom verifikácie a identifikácie podpisov za prijímateľa zásielok...

Okrem toho nie je zrejmé, kto za odporcu I. zásielku prevzal, kto to podpísal a kto a kedy tam dopísal, že išlo o majiteľa firmy, čo sa mu taktiež zdalo neobvyklé. Mala tam byť uvedená pečiatka a následne podpis. Je potrebné prihliadnuť i na tú skutočnosť, že v čase doručovania odstúpenia navrhovateľa od kúpnej zmluvy odporca I. už nebol vlastníkom predmetných nehnuteľností, na čo poukázal i právny zástupca odporcu I. a III. Odporcovia zhodne navrhli, aby sa súd primárne zaoberal tým, kto odstúpenie od kúpnej zmluvy prevzal a aby navrhovateľ predložil originál doručenky a poštovej knihy z dôvodu, že z predloženej kópie je evidentné, že dodatočne došlo k nejakým zmenám a tieto zmeny možno preukázať len predložením originálu...

Súdu sa dopytom na S., a. s. B. nepodarilo zistiť, kto si dňa 16. 9. 1999 zásielku expedovanú pod podacím č. ... na ... v B. prevzal, keď podľa oznámenia s. podľa čl. 8 ods. 4 poštových podmienok pošta uchováva doklady a údaje o zásielkach 3 roky odo dňa vybratia zásielky ak ide o podacie doklady alebo 3 roky odo dňa dodania ak ide o dodacie doklady. Nakoľko bola uvedená zásielka dodaná ešte pred obdobím archivácie, nebolo možné ju v prevádzkových dokladoch vyhľadať. Vzhľadom na uvedenú informáciu zo strany S., a. s. B., súd ďalší navrhnutý dôkaz zisťovaním mena a priezviska poštovej doručovateľky ako

nadbytočný nevykonal. Súdu sa nepodarilo vypočúť Ing. D. O., keďže si predvolanie v odbernej lehote neprevzala, avšak na jej výsluchu súd ďalej netrval s ohľadom na tú okolnosť, že v konaní navrhovateľ nepredložil originály doručeníek, ktoré bolo potrebné porovnať, resp. porovnať na nich podpisy, aby sa tak mohla pani Ing. O. vyjadriť k pravosti jej podpisu. Nepredložením originálov doručeníek potom nemá význam ani dokazovanie formou grafologickej analýzy pravosti podpisu p. O. na predmetných doručenkách. Výsluch svedka Ing. D., bývalého riaditeľa navrhovateľa, súd taktiež nevykonal, nakoľko sa takýto dôkaz javil nadbytočným, keď v konaní bolo potrebné predložiť originály kľúčových listinných dôkazov, pričom nebolo súdu vysvetlené aké objektívne príčiny bránili ich predloženiu a nebolo ani vysvetlené prečo sa práve Ing. D. má vyjadriť k týmto príčinám, keďže podľa názoru súdu nestačí len konštatovanie, že v rozhodnom čase bývalý riaditeľ navrhovateľa Ing. D. s originálmi doručeníek operoval. V tejto súvislosti sa súd pripája i k vyslovenému názoru právneho zástupcu odporcu IV. na pojednávaní konanom dňa 15. 3. 2007 súvisiaceho s tým, že zo strany navrhovateľa dochádzalo po dobu siedmich rokov k spochybňovaniu vlastníctva odporcov a nesplnil si povinnosť predložiť jediný dôkaz preukazujúci účinné a platné doručenie odstúpenia od zmluvy, pričom ďalšie dokazovanie by tak prispelo k ďalším zbytočným prietahom v konaní. S poukazom na uvedené, ako aj na vyslovený názor odvolacieho súdu v súvislosti s potrebou zisťovania, či bolo odstúpenie navrhovateľa od kúpnej zmluvy odporcovi I. doručené je možné konštatovať, že sa súdu prostredníctvom dokazovania nepodarilo zistiť, či naozaj došlo k doručeniu tohto odstúpenia, keďže navrhovateľ v tomto smere neunesol dôkazné bremeno, keď nepredložil originály doručeníek, aby sa tak súd mohol zaoberať na to nadväzujúcou otázkou, či pani O. v období doručovania túto zásielku prevzala a či na návratke doručenky je jej vlastnoručný podpis. Nebolo v konaní rozhodujúce zisťovať, kto zásielku prevzal, ale či sa táto dostala do dispozície odporcu I. (§ 45 ods. 1 Obč. zák.), avšak fotokópie doručeníek sa nepovažujú za hodnoverný dôkaz a preto pri rozhodovaní z nich súd nemohol vychádzať...

Podľa ust. § 120 ods. 1 O. s. p. je povinnosťou navrhovateľa preukázať svoje tvrdenia. Procesný dôsledok spojený s dôkaznou povinnosťou môže mať za následok neunesenie dôkazného bremena. V predmetnom konaní bolo povinnosťou navrhovateľa preukázať, či došlo k platnému odstúpeniu od kúpnej zmluvy majúceho vplyv na jej existenciu. Navrhovateľ síce predložil súdu listinu preukazujúcu jeho odstúpenie od kúpnej

zmluvy, predložil i návratku doručenky preukazujúcej doručenie tohto odstúpenia, avšak listiny boli predložené len v kópiách. Navrhovateľ tak v konaní neunesol dôkazné bremeno podľa ust. § 120 ods. 1 O. s. p. a nepreukázal, že došlo k platnému a účinnému odstúpeniu od kúpnej zmluvy. Z uvedeného dôvodu súd návrh na určenie vlastníckeho práva navrhovateľa zamietol, keďže práve otázku platnosti alebo neplatnosti odstúpenia od zmluvy bolo potrebné v konaní ako prvoradú vyriešiť. Z uvedeného dôvodu sa súd ďalšími skutočnosťami ohľadom zaplatenia alebo nezaplatenia celej kúpnej ceny odporcom I. nezaoberal.“

18. Z odôvodnenia potvrdzujúceho rozsudku krajského súdu vyplýva, že tento po opise dôvodov rozsudku okresného súdu, dôvodov odvolania a obsahu vyjadrení žalovaných na vlastné odôvodnenie rozsudku uviedol:

„Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O. s. p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému bol tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a 202 O. s. p.), preskúmal vec podľa ustan. § 212 ods. 1 a 2 O. s. p., posúdil v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, prejednal na pojednávaní nariadenom podľa ustan. § 214 ods. 1 O. s. p., na ktorom vypočul právnych zástupcov účastníkov konania, a dospel k záveru, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Dokazovanie je častou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Účastníci konania majú procesnú dôkaznú povinnosť, teda povinnosť uviesť dôkazy na preukázanie tvrdených skutočností. Procesný dôsledok spojený s dôkaznou povinnosťou môže mať za následok neunesenie dôkazného bremena.

Navrhovanie dôkazov má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O. s. p.). Dôkaznú povinnosť môže účastník plniť od začiatku konania, v návrhu na začatie konania, vo vyjadrení k nemu, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia rozhodnutia vo

veci samej. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania, bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých účastníkom v opačnom procesnom postavení než je účastník, ktorý nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

V preskúvanom prípade navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno a bremeno tvrdenia, keď nepreukázal, že odstúpenie od kúpnej zmluvy doručil odporcovi v 1. rade, neposkytol žiadne dôkazy na podporu svojich tvrdení, najmä nepredložil originál doručienky o doručení odstúpenia od zmluvy, ako aj originál listu o odstúpení od zmluvy. Tieto dôkazy sú založené v spise len v kópií.

Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd (§ 125 O. s. p.).

Ťažisko dokazovania listinami spočíva v dôkazoch listinami, z ktorých väčšina má charakter verejnej listiny, prípadne aj listinami súkromnými.

Podľa ustanovenia § 129 ods. 1 O. s. p. možno vykonať dokazovanie aj listinami (súkromnými alebo verejnými) tak, že ich predseda senátu pri pojednávaní prečíta, alebo oznámi ich obsah.

Listiny vydané súdmi Slovenskej republiky alebo inými štátnymi orgánmi v medziach ich právomoci, ako aj listiny, ktoré sú osobitnými predpismi vyhlásené za verejné, potvrdzujú, že ide o nariadenie alebo vyhlásenie orgánu, ktorý listinu vydal, a ak nie je dokázaný opak, i pravdivosť toho, čo sa v nich osvedčuje alebo potvrdzuje (§ 134 O. s. p.).

Pre účely občianskeho súdneho konania za listinu považujeme iba písomný prejav v určitej jazykovej forme, spôsobilý na vykonanie dôkazu spôsobom predpokladaným ustanovením § 129 ods. 1. Za verejné listiny označujeme listiny vydané súdmi alebo inými štátnymi orgánmi v rámci ich právomoci, alebo listiny osobitnými predpismi vyhlásené za verejné. Verejná listina potvrdzuje, že ide o nariadenie alebo vyhlásenie orgánu, ktorý listinu vydal, až do tých čias, kým nie je preukázaný opak, ako aj pravdivosť toho, čo je v listine osvedčené alebo potvrdené.

Súdna prax považuje za takúto verejnú listinu aj doručenkú, svedčiacu o doručení listiny adresátovi. Doručenka musí byť predložená v origináli, aby mohla byť za takúto verejnú listinu považovaná.

Predseda senátu alebo samosudca môže uložiť tomu, kto má listinu potrebnú na dôkaz, aby ju predložil, alebo ju obstará sám od iného súdu, orgánu alebo právnickej osoby (§ 129 ods. 2 O. s. p.).

Súd prvého stupňa uložil navrhovateľovi niekoľkokrát, aby predložil súdu doručenkú o doručení odstúpenia od zmluvy pre odporcu v 1. rade v origináli. Navrhovateľ napriek týmto opakovaným výzvam, ktoré boli nad mieru povinností súdu prvého stupňa, originál doručenkú nepredložil. Takto súd prvého stupňa nemohol preskúmať, či ide o verejnú listinu, spĺňajúcu náležitosti, ktorú možno považovať za dôkaz o doručení odstúpenia od kúpnej zmluvy.

Z týchto dôvodov sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvého stupňa a jeho rozhodnutie ako vecne správne podľa ustanovenia § 219 O. s. p. potvrdil.“

IV.

19. Ako vyplýva z obsahu sťažnosti a odôvodnení rozsudkov všeobecných súdov, podstatou tejto ústavnoprávnej veci je odlišný interpretačný postoj sťažovateľky a všeobecných súdov k vykonávaniu navrhnutých dôkazov (§ 120 ods. 1 v spojení s § 129 ods. 1 a 2 OSP), okruhu možných dôkazných prostriedkov (§ 125 OSP) a k hodnoteniu vykonaných dôkazov (§ 132 v spojení s § 134 OSP).

Dokazovanie v občianskom súdnom konaní prebieha vo viacerých fázach; od navrhnutia dôkazu, cez jeho zabezpečenie, vykonanie a následné vyhodnotenie. Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou účastníkov konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný.

V prípade, že súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 157 ods. 2 OSP).

20. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (Garcia Ruiz c. Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

21. Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov (bod 15 nálezu) ostalo v právomoci ústavného súdu posúdiť, či postupom a rozsudkom krajského súdu nedošlo k zásahu do označených práv sťažovateľky.

22. Ústavný súd v tomto smere konštatuje, že sťažnostným námietkam sťažovateľky nemožno priznať ústavnoprávny význam, a z tohto dôvodu nebolo na mieste ani

konštatovanie o porušení jej označených práv. Občianske súdne konanie je tak, ako to uviedli všeobecné súdy v odôvodnení svojich rozsudkov, založené nielen na povinnosti tvrdenia, ale aj na povinnosti preukázania tvrdených skutočností. Preštudovaním spisu v právnej veci sťažovateľky ústavný súd zistil, že táto mala v priebehu konania vytvorený relevantný priestor na preukázanie ňou tvrdených skutočností, pričom tento vymedzený priestor ju nestaval v porovnaní so žalovanými do podstatne nevýhodnejšej pozície, čo by indikovalo porušenie princípu rovnosti v konaní. Bolo zákonnou procesnou povinnosťou sťažovateľky preukázať, že k platnému odstúpeniu od zmluvy došlo, pričom bolo na jej uvážení, aké dôkazy k preukázaniu uvedenej skutočnosti súdu ponúkne. Sťažovateľka v žalobe, ako aj v ďalšom konaní preukazovala odstúpenie od zmluvy listinou obsahujúcou odstupujúci prejav vôle spolu s doručenkou o jej doručení druhej strane (žalovanému v I. rade), všetko v kópiách. Sama sťažovateľka teda v konaní určila spôsob a formu dokazovania ňou tvrdených skutočností. V dôsledku obrany žalovaných, ktorí rozporovali platnosť odstúpenia od zmluvy (jeho doručenie druhej strane), okresný súd sťažovateľke uložil, aby na odstránenie rozporov a identifikáciu osoby, ktorá odstupujúci prejav vôle prevzala, predložila predmetné listiny v originály. Sťažovateľka na pojednávaní 15. júna 2006 o. i. uviedla, že *„v tomto štádiu je jednoznačné stanovisko navrhovateľa a to v tom, že originály doručeníek predkladať súdu nebude“*. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že sťažovateľka nekonkretizovala objektívne dôvody, ktoré jej bránili predložiť originály doručeníek.

23. Za týchto okolností okresný súd odmietol ďalšie návrhy na dokazovanie, ktoré predniesla sťažovateľka, s odôvodnením, že kým nie sú k dispozícii originály doručeníek, nemohol nariadiť ani grafologické skúmanie podpisov na nich a netrval ani na výsluchu konateľky žalovaného v I. rade (Ing. O., ktorú sa nepodarilo predvolať), aby sa mohla vyjadriť k pravosti podpisu na origináloch doručeníek. Dôkaz zisťovaním mena a priezviska poštovej doručovateľky považoval súd za nadbytočný pre absenciu archivácie dokladov o doručení na S. a svedka Ing. D. tiež nepovažoval za potrebné vypočuť, keďže sťažovateľkou nebolo súdu dostatočne vysvetlené, prečo sa práve táto osoba má vyjadriť k nemožnosti predloženia originálov doručeníek. Podľa názoru súdu nestačí len konštatovať, že v rozhodnom čase tento s doručenkami operoval. Vykonanie dokazovania

originálom sporných listín okresný súd požadoval z dôvodu, že žalovaní v konaní spochybňovali doručenie odstúpenia od zmluvy žalovanému v I. rade a súčasne tvrdili, že na kópiách boli zjavne dodatočne robené nejaké zmeny a tieto zmeny možno preukázať len predložením originálu. V závere okresný súd konštatoval, že v konaní bolo rozhodné, či sa odstupujúci prejav vôle dostal do dispozície žalovaného v I. rade (§ 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka), pričom však fotokópie doručeníek nepovažoval za hodnoverný dôkaz, a preto z nich pri rozhodovaní nemohol vychádzať. Sťažovateľkou tvrdené vyňatie otázky doručovania odstupujúceho prejavu vôle z režimu hmotného práva a jeho podradenie pod režim procesného práva (z čoho sťažovateľka vyvodzovala aj porušenie princípu právnej istoty) teda pred ústavným súdom nebolo preukázané.

24. Krajský súd rozhodujúc o odvolaní sťažovateľky proti zamietajúcemu rozsudku okresného súdu sa stotožnil so závermi okresného súdu, konštatoval, že tento nad rámec zákonných povinností umožnil sťažovateľke preukázať ňou tvrdené skutočnosti, ktorá však dôkazné bremeno neunesla.

25. Vzhľadom na uvedené ústavný súd uzatvára:

Skutočnosť, že okresný súd a ani následne krajský súd neakceptovali návrhy na vykonanie dokazovania predložené sťažovateľkou, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jej práv. Zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti podľa ústavného súdu bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní. Konanie všeobecných súdov v právnej veci sťažovateľky však takéto vady nevykazuje.

26. Okresný súd sa v odôvodnení svojho rozsudku detailne zaoberal vymedzením dôvodov, prečo považoval za rozhodné predložiť originály doručeníek, prečo nevykonával nadväzujúce dôkazy a prečo v konaní v dôsledku neunesenia dôkazného bremena

sťažovateľkou nebolo možné žalobe vyhovieť. Úvaha okresného súdu o odmietnutí vykonania sťažovateľkou navrhovaných dôkazov, s ktorou sa stotožnil aj krajský súd (čo predstavuje jadro jej sťažnostných námietok), podľa názoru ústavného súdu nebola svojvoľná či neprimeraná, naopak mala racionálny podklad, ktorý vychádzal z predmetu sporu a obrany žalovaných smerom k zisťovaniu skutkového stavu veci. V dôsledku uvedeného taktiež nemožno konštatovať, že by všeobecné súdy aplikovali zákonné ustanovenia o dokazovaní v občianskom súdnom konaní tak, že by tým popreli ich účel a význam (I. ÚS 23/2010), či tak, že táto interpretácia a aplikácia nebola v súlade s ústavou a dohovorom (čl. 152 ods. 4 ústavy). Pre nedostatok ústavnej a zákonnej právomoci pritom neprislúchalo ústavnému súdu, aby bližšie skúmal skutkový stav a rozsah jeho zistenia všeobecnými súdmi, iba aby posúdil ústavnú konformitu ich postupov a rozhodnutí. Pri tomto posúdení nezistil dôvody na ústavno-súdnu korekciu ich rozhodovacej činnosti.

27. Pokiaľ ide o argumentáciu o porušení princípu nestrannosti a objektivity postupu konajúceho súdu a princípu rovnosti zbraní, ústavný súd nad rámec už uvedeného uvádza:

Predovšetkým postup krajského súdu a odôvodnenie jeho zrušujúceho uznesenia z 22. októbra 2002 nemohol ústavný súd súc viazaný petitom sťažnosti posudzovať (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Pokiaľ však krajský súd v zrušujúcom uznesení vyslovil záväzný právny názor (§ 226 OSP), bolo zákonnou povinnosťou okresného súdu tento rešpektovať a vykonať dokazovanie uložené odvolacím súdom na preukázanie určitých skutočností. Nemožno preto uvažovať o tom, že vyslovením právneho názoru (o tom, že určitú skutočnosť treba ako prejudiciálnu otázku vyriešiť pred rozhodnutím o veci samej) by krajský súd nekonal nestranne a objektívne. K namietanému porušeniu princípu rovnosti zbraní už ústavný súd konštatoval, že z obsahu spisu a odôvodnení rozsudkov všeobecných súdov nijak nevyplýva, že by tieto sťažovateľku postavili do podstatne nevýhodnejšej pozície ako žalovaných v konaní. Skutočnosť, že lege artis požadovali predloženie originálov doručeníek a pre ich absenciu z dôvodov uvedených v svojich rozhodnutiach odmietli ďalšie návrhy na dokazovanie, neznamená porušenie princípu rovnosti zbraní.

28. Bez toho, aby sa tým niečo menilo na už uvedených záveroch, ústavný súd považuje za vhodné uviesť toto:

Aj keby všeobecné súdy vo veci sťažovateľky dospeli k záveru o platnom odstúpení od zmluvy, je otázne, aké účinky by mohol tento záver vyvolať smerom k určaniu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech sťažovateľky. K odstúpeniu od zmluvy uzavretej medzi sťažovateľkou a kupujúcim I totiž došlo až potom, keď kupujúci I zmluvne previedol vlastnícke právo k uvedeným nehnuteľnostiam na kupujúceho II, v prospech ktorého bol povolený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. V čase odstúpenia od zmluvy teda už kupujúci I nebol vlastníkom predmetu kúpy, pretože vlastníkom bol kupujúci II. V posledných rokoch sa v judikatúre všeobecných súdov uplatňujú závery, v zmysle ktorých odstúpenie od zmluvy môže vyvolať právne účinky len medzi jej účastníkmi a nie aj vo vzťahu k tretím osobám. Podľa nálezu českého ústavného súdu PL. ÚS 78/06 zo 16. októbra 2007, ktorý sa týkal účinkov odstúpenia od zmluvy podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka: „Odstoupením od smlouvy podle § 48 odst. 2 občanského zákoníku se - není-li právním předpisem nebo účastníky dohodnuto jinak - smlouva od počátku ruší, avšak pouze s účinky mezi jejími účastníky. Vlastnické právo dalších nabyvatelů, pokud své vlastnické právo nabyli v dobré víře, než došlo k odstoupení od smlouvy, požívá ochrany v souladu s čl. 11 Listiny základních práv a svobod a s ústavními princípy právní jistoty a ochrany nabytých práv vyvěrajícími z pojmu demokratického právního státu ve smyslu čl. 1 odst. 1 Ústavy, a nezaniká.“ Predmetný nález teda chráni vlastnícke právo vlastníka, ktorý toto nadobudol platne v čase, keď jeho právny predchodca bol podľa práva vlastníkom veci so všetkými čiastkovými oprávneniami vlastníka a následne (po prevode vlastníctva na v poradí ďalšieho nadobúdateľa) došlo k odstúpeniu od kúpnej zmluvy zo strany prvého prevodcu (I. ÚS 50/2010). Na uvedené poukazuje ústavný súd z dôvodu, že tak ústava, ako aj dohovor chránia nie teoretické a iluzórne práva sťažovateľov, ale práva konkrétne a účinné (I. ÚS 5/02), teda práva, ktorých sa dá reálne domáhať, a nie práva, ktoré majú v praxi iba iluzórnu povahu a iluzórne účinky.

29. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti dospel ústavný súd v medziach sťažnosti k záveru, že označené práva sťažovateľky rozsudkom krajského súdu porušené neboli. Keďže sťažnosti nebolo vyhovené, neprichádzalo do úvahy zrušenie rozsudku krajského súdu, vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie práva na primerané finančné

zadosťučinenie a náhradu trov konania, pretože všetky tieto výroky sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2010